

JAARVERSLAG OPBRENGSTEN 2019-2020 VSO ST. JOZEF

Oktober 2020
Drs. Eveline de Groot, psycholoog
Stichting Alterius

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Waarderingskader	5
3.1	Metten van sociale competenties en veiligheid met ZIEN!VO	12
3.2	Conclusies IZEO Cadier en Keer:	14
3.3	Conclusies IZEO Urmond	15
4.	Cognitieve opbrengsten	15
4.1	Behaalde diploma's en certificaten 2019-2020	16
5.	Prestatieanalyse Schoolverlaters VSO St. Jozef- Icarus	16
5.1	Einduitstroom	17
5.2	Uitstroom in relatie tot het IQ	17
5.3	Bestending cohort 2017-2018	18
5.4	Tussentijdse uitstroom	19
5.5	Trendanalyse	19
5.6	Conclusie prestatieanalyse VSO St. Jozef, Icarus	21
6.	Prestatieanalyse schoolverlaters VSO St. Jozef- Koraal Urmond	21
6.1	Einduitstroom	22
6.2	Uitstroombestemming in relatie tot het IQ	23
6.3	Bestending cohort 2018-2019	24
6.4	Tussentijdse uitstroom	24
6.5	Trendanalyse	25
6.6	Conclusie prestatieanalyse VSO St. Jozef, IZEO Urmond	26
7.	Algemene conclusie opbrengsten VSO St. Jozef	26

1. Inleiding

Stichting Alterius biedt (voortgezet) speciaal onderwijs aan leerlingen in de leeftijd van 4 tot 25 jaar. Dit onderwijs wordt op verschillende locaties aangeboden. Iedere locatie beschikt over een team met een eigen specialisme en expertise.

Ons onderwijs zorgt voor een gestructureerde, veilige leeromgeving en geeft onze leerlingen en cursisten kansen om zich sociaal, emotioneel en cognitief verder te kunnen ontwikkelen. Het onderwijs draagt zo bij aan het zo optimaal mogelijk kunnen functioneren als actief burger in onze samenleving.

Vanuit deze centrale opdracht heeft Stichting Alterius de ambitie elke leerling een passend onderwijsarrangement aan te bieden. Deze arrangementen komen tot stand in samenwerking met collega's, leerlingen, ouders/verzorgers en andere instanties. Om zicht te krijgen op onze resultaten, deze te evalueren en verdere koers te bepalen worden elk jaar de cognitieve en sociale opbrengsten verzameld en geanalyseerd en samen met conclusies en aanbevelingen gerapporteerd in een jaarverslag. Het nieuwe waarderingskader voor SO en VSO van de Inspectie van het Onderwijs is hierin leidraad.

VSO St. Jozef biedt op alle locaties onderwijs aan binnen de uitstroomprofielen vervolgonderwijs, arbeid en dagbesteding. Door middel van het volgen van theoretisch onderwijs, stages, cursussen en praktijkvakken worden leerlingen voorbereid op diplomering (staatsexamen vmbo-kaderberoepsgerichte en theoretische leerweg), Entree- opleiding binnen een vervolgschool, participatie op de arbeidsmarkt of binnen de dagbesteding. In samenwerking met Stichting Praktech in Cadier en Keer bestaat er de mogelijkheid tot het volgen van diverse branchegerichte cursussen en opleidingen en het behalen van branchegerichte certificaten.

IZEO met Via Jeugd

In Cadier en Keer bevindt zich de hoofdlocatie van VSO St. Jozef, een school voor voortgezet speciaal onderwijs aan jeugdigen van 12 tot 20 jaar die om uiteenlopende redenen niet in het reguliere onderwijs kunnen functioneren, zoals psychiatrische, gedrags- en/of ontwikkelingsproblematiek. VSO St. Jozef is gespecialiseerd in het bieden van onderwijs aan leerlingen binnen een integrale zorg- en onderwijs setting (IZEO). In Cadier en Keer wordt IZEO uitgevoerd in samenwerking met Stichting Jeugdzorg St. Joseph (SJSJ)- Icarus. Icarus biedt gesloten, residentiële behandeling aan jeugdigen waaraan een civielrechtelijke beschikking gesloten machtiging is toegewezen vanwege opgroei- en opvoedproblematiek die dermate ernstig is dat de jeugdige zelf of anderen in gevaar gebracht kunnen worden. De afgelopen jaren is er echter sprake geweest van een verbreding en daarmee ook verzwaring van de problematiek van de jeugdigen, hetgeen continue evaluatie en aanpassing van onderwijsaanbod en ondersteuning noodzakelijk maakt. VSO St. Jozef biedt ook onderwijs aan jeugdigen die (preventief) strafrechtelijk worden geplaatst in Justitiële Jeugdinrichting SJSJ- Het Keerpunt. Ook hier wordt er samengewerkt met de behandeling in een geïntegreerd dagprogramma. Het kenmerkende voor het onderwijs aan deze setting is de flexibiliteit, nabijheid en strikte structuur. Dit is noodzakelijk gezien de uiteenlopende leeftijden van de geplaatste jeugdigen (12 – 23 jaar met mogelijke uitloop tot max. 27 jaar), de uiteenlopende verblijfsduur (van een aantal dagen tot meerdere jaren) en het borgen van de veiligheid.

IZEO met Koraal

Daarnaast verzorgt VSO St. Jozef een geïntegreerd zorg- en onderwijs programma (IZEO) samen met orthopedagogische behandelinstelling Koraal in Urmond. Deze locatie ligt op het behandelterrein van Koraal en is gespecialiseerd in het bieden van IZEO aan jeugdigen met gedrags- en psychiatrische problematiek in combinatie met een licht verstandelijke beperking en beperkte sociale redzaamheid. Een groot deel van de leerlingen is residentieel geplaatst bij Koraal in Urmond of Simpelveld, andere leerlingen wonen thuis met ambulante begeleiding vanuit Koraal. Vanwege de beperkte cognitieve mogelijkheden van de doelgroep wordt er volop samengewerkt met jobcoaches en (leer/werk)

bedrijven om de jeugdigen zo goed mogelijk voor te bereiden op een plek op de arbeidsmarkt of in de dagbesteding. Sinds schooljaar 2018-2019 is ook er een aparte IZEO-locatie geopend op het terrein van Koraal in Simpelveld. Deze locatie is in oktober 2019-2020 verhuisd naar Heerlen (in het gebouw van VSO De Buitenhof op de Heldevierlaan).

IZEO met Care4Kidz

Sinds begin schooljaar 2018-2019 biedt VSO St. Jozef ook onderwijs aan in samenwerking met Care4Kidz. Care4Kidz is een organisatie voor jeugdzorg in Zuid Limburg, gespecialiseerd in de behandeling en begeleiding van kinderen en jeugdigen met psychische-, psychiatrische problemen. Een aantal leerlingen in de leeftijd van 4 tot 18 jaar, die door Care4Kidz behandeld worden, volgt geen onderwijs (thuiszitters). Alterius is gevraagd om in eerste instantie op locatie Geleen dit onderwijs mogelijk te maken door het zelf uit te voeren eventueel in samenwerking met andere onderwijsaanbieders.

IZEO met Xonar

Sinds oktober 2019-2020 is er weer een nieuwe IZEO- locatie geopend, en wel in samenwerking met Xonar Leer- Werk en Trainingscentrum (LWTC). Deze locatie is gehuisvest in Heerlen. Hier worden leerlingen die zijn uitgevallen binnen het regulier onderwijs weer vertrouwd gemaakt met onderwijs en indien mogelijk wordt er weer teruggewerkt naar de school van herkomst, of een andere, beter passende, plek.

2. Waarderingskader

Sinds augustus 2017 is het nieuwe toezichtkader van de Inspectie van het Onderwijs, hierna te noemen 'inspectie' van kracht gegaan. De belangrijkste wijziging is dat in plaats van het puur controlerende en vrij rigide karakter dat overheerste bij het oude toezichtkader nu een wat meer flexibel systeem wordt gehanteerd, dat naast het toezicht op het naleven van de onderwijswetten ook ruimte geeft voor het stimuleren van schoolbesturen tot het ontwikkelen en nastreven van eigen ambities. Op deze manier wordt er meer rekening gehouden met de context waarin de scholen binnen het betreffende bestuur zich bevinden, d.w.z. leerlingpopulaties, geïntegreerde onderwijs-zorg leeromgeving, etc. Vanwege dit bredere en stimulerende karakter wordt het "toezichtkader", waarin het waarderingskader en de werkwijze zijn opgenomen, nu "onderzoekskader" genoemd. In het waarderingskader worden onderscheid gemaakt tussen vijf kwaliteitsgebieden: 1) Onderwijsproces, 2) Schoolklimaat, 3) Onderwijsresultaten, 4) Kwaliteitszorg en ambitie en 5) Financieel beheer. Met het waarderingskader wordt onderzocht of de leerlingen genoeg leren (Onderwijsresultaten), goed les krijgen (Onderwijsproces) en veilig zijn (Schoolklimaat). De standaarden in deze drie gebieden geven gezamenlijk de kern van het onderwijs weer, zoals de leerling dat ontvangt. De gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer zijn voorwaardelijk voor (het voortbestaan van) de kwaliteit. De onderwijskwaliteit wordt dan ook gezien als het geheel van de prestaties van de school op deze gebieden.

In dit verslag worden met name onderzoeksgebieden 2. Schoolklimaat, 3. Onderwijsresultaten en 4. Kwaliteitszorg en ambitie (KA1 Kwaliteitszorg) behandeld in respectievelijk hoofdstuk 3. Sociale Veiligheid en 4. Prestatieanalyse. Door deze gegevens te analyseren, te evalueren met de managementteams en indien nodig doelen en aanpak bij te stellen kan worden voldaan aan kwaliteitsaspect 4. Kwaliteitszorg en Ambitie.

Voor het verslag over de opbrengsten van Stichting Alterius, VSO St. Jozef over cohort 2018-2019 is als leidraad het onderzoekskader van inspectie gebruikt. Onderstaande tabel geeft een samenvatting weer van welke ontwikkelingen hebben plaatsgevonden in 2018-2019 om tegemoet komt aan de kwaliteitsverwachtingen van Stichting Alterius en de inspectie. Een uitvoerige beschrijving is te vinden in het schoolplan.

Kwaliteitsgebied	1. Onderwijsproces
Onderdeel	OP1 Aanbod
Basiskwaliteit	Het aanbod dient te zijn afgestemd op de kenmerken van de leerlingpopulatie
Eigen aspecten Alterius (Koersplan)	VSO St. Jozef
- ICT-ontwikkeling: het onderwijsaanbod wordt zodanig ingericht dat het meer digitaal kan worden aangeboden door middel van Chromebooks. Hierdoor wordt het onderwijs meer interactief, efficiënter en meer aantrekkelijk voor de leerling en kan er meer aandacht worden gegeven aan individuele leerbehoeftes. Hiervoor is een ICT werkgroep aangesteld. - Meer samenwerking met jobcoaches en gemeenten (jeugdconsulenten, sociale werkvoorzieningen) om leerlingen beter toe te leiden naar een bestendige uitstroombestemming, regelmatige leerlingbesprekingen met de jeugdconsulent waarbij toekomstige uitstromers worden besproken en uitgestroomde leerlingen worden gevolgd. - Binnen IZEO zijn er door en met pedagogisch medewerkers themalessen ontwikkeld, die wekelijks tijdens het dagprogramma in IZEO worden aangeboden. - Om te kunnen blijven beantwoorden aan de specifieke ondersteuningsvragen van de steeds complexer wordende problematiek van de doelgroep hebben alle leerkrachten een cursus traumasensitief lesgeven gevolgd. Daarnaast wordt er een opfriscursus Nieuwe autoriteit/Geweldloos verzet gepland.	
Kwaliteitsgebied	1. Onderwijsproces
Onderdeel	OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding
Basiskwaliteit	De voortgang t.a.v. het ontwikkelingsperspectief dient te worden gevolgd d.m.v. genormeerde toetsen, observaties, rapportages, etc. Hierbij wordt een PDCA - cyclus

	gehanteerd. Op basis van deze analyses en evaluaties wordt het onderwijs afgestemd op de ondersteuningsbehoeften van zowel individuele als groepen leerlingen.
Eigen aspecten Alterius (Koersplan)	VSO St. Jozef
- Coaching van docenten door CvB bij periodieke controle verslaglegging, gericht op het leggen van verbanden tussen de verschillende onderdelen van het OPP (diagnose, executieve functies, CED- leerlijnen, doelen). - Overstap naar nieuw didactisch volgsysteem, AMN, waardoor er beter kan worden ingespeeld op de flexibele instroom en Variabele verblijfsduur van onze leerlingen. Er zijn een aantal pilots uitgevoerd en in september 2020 wordt er bij alle zitten- de leerlingen een nulmeting gedaan.	
Kwaliteitsgebied	1. Onderwijsproces
Onderdeel	OP3 Didactisch handelen
Basiskwaliteit	Er worden gestructureerde lesprogramma's gehanteerd die zijn afgestemd op het beoogde eindniveau voor de uitstroombestemming volgens het OPP. Er worden hoge doelen gesteld en het aanbod is uitdagend genoeg. De instructies, begeleiding, opdrachten en onderwijstijd worden afgestemd op de behoeften van groepen en individuele leerlingen.
Eigen aspecten Alterius (Koersplan)	VSO St. Jozef
- De didactische arrangementen zijn opnieuw onder de loep genomen; er is een nieuwe arrangementenkaart opgesteld waarbij de arrangementen beter zijn afgestemd op de huidige populatie en praktijk, en de feedback van docenten op het vorige systeem is verwerkt. - Schoolstandaard vastgesteld waarin per uitstroombrofiel staat beschreven welke eindniveaus minimaal dienen te worden bereikt. - Binnen IZEO wordt continu nagedacht over hoe het onderwijs prikkelender kan worden gemaakt. De inzet van Chromebooks en intensiever gebruik van het Digiboard dragen hierin bij. Daarnaast is er een verandering in lestijden doorgevoerd in 2019-2020, omdat na evaluatie bleek dat de huidige lesblokken van 1,5 uur met name in de ochtend te lang zijn voor leerlingen. Dit bleek een positief effect te hebben op de motivatie en inzet van de leerlingen.	
Kwaliteitsgebied	1. Onderwijsproces
Onderdeel	OP4 Onderwijstijd
Basiskwaliteit	De school realiseert minimaal de wettelijke verplichte onderwijstijd. De onderwijstijd wordt efficiënt benut en de verdeling van de onderwijstijd past bij de uitstroombrofielen.
Eigen aspecten Alterius (Koersplan)	VSO St. Jozef
- Er wordt steeds gecontroleerd of er aan de wettelijk verplichte onderwijstijd wordt voldaan. De implementatie van IZEO heeft ervoor gezorgd dat er vrijwel geen leerlingen meer bij disfunctioneren worden teruggestuurd naar de groep. Door preventief handelen binnen IZEO wordt dit zoveel mogelijk voorkomen. - Bij leerlingen met zeer complexe problematiek wordt er een Verklaring Afwijking Onderwijstijd opgesteld door de betreffende gedragswetenschapper van Icarus en ondertekend door de gedragswetenschapper van school en Icarus. Hierin staat de reden van afwijking beschreven (bijv. therapie onder schooltijd) en hoe deze afwijking wordt afgebouwd.	
Kwaliteitsgebied	1. Onderwijsproces
Onderdeel	OP 5 Samenwerking
Basiskwaliteit	De school werkt samen met de andere scholen in het samenwerkingsverband, gemeente en andere voorzieningen om passend onderwijs te kunnen bieden aan elke leerling.
Eigen aspecten Alterius (Koersplan)	VSO St. Jozef
- IZEO: Integraal Zorg en Onderwijs. Bij afdeling Icarus wordt er binnen dit concept gewerkt, samen met VIA Jeugd- Icarus. Het betekent dat personeel vanuit behandeling en onderwijs van verschillende functielagen (bijv. groepsleiders, leerkrachten, gedragswetenschappers onderwijs en behandeling, therapeuten, etc.) de gehele dag in hetzelfde gebouw aanwezig zijn als de leerlingen. Op deze manier kan er preventiever worden gehandeld wanneer een leerling vastloopt in het programma en is er mogelijkheid tot herregulering binnen de comfortruimte onder professionele begeleiding van groepsleiders en supervisie van gedragswetenschappers. - Indien nodig, bijvoorbeeld bij in- of uitstroom van leerlingen of probleemcasussen, wordt er deelgenomen aan knoop-	

puntoverleggen, intensieve samenwerking met vaste zorgpartners / behandelinstellingen (Koraalgroep, Icarus, Xonar LWTC) regelmatig contact met leerplicht (VSV) en vaste contactpersonen per gemeente en samenwerkingsverbanden. - Bij doorstroom naar een vervolgschool wordt er gezorgd voor een warme overdracht en een uitstroomadvies van de gedragswetenschapper. Er wordt nauw samengewerkt met Praktech, om leerlingen branchegerichte cursussen te kunnen aanbieden. Er wordt samengewerkt met leer/werkbedrijven, jobcoaches en gemeentes om leerlingen zo optimaal mogelijk te kunnen voorbereiden op participatie in de maatschappij. - Projectleider Onderwijs en Zorg die onze expertise op het gebied van samenwerking met zorgpartners (IZEO) deelt met andere belanghebbende organisaties in de omgeving en zoekt naar nieuwe samenwerkingsverbanden. Zo is dit schooljaar IZEO met Xonar LWTC in Heerlen opgestart.	
Kwaliteitsgebied	1. Onderwijsproces
Onderdeel	OP 6 Praktijkvorming en stage
Basiskwaliteit	De school begeleidt de leerling bij de voorbereiding en keuze van een stageplek die past bij de uitstroombestemming en stelt hiervoor de vereiste stage overeenkomst op. De begeleiding en beoordeling verlopen op de afgesproken wijze. De school volgt de voortgang van de leerling en stuurt zo nodig bij.
Eigen aspecten Alterius (Koersplan)	VSO St. Jozef
- Mogelijkheid tot groepsstages - Uitbreiden stagebank onder leiding van stagecoördinator - Mogelijkheid tot individuele coaching - Samenwerking met sociale werkvoorzieningen in omgeving - Samenwerking jobcoaches, stagecoördinator is in opleiding tot gecertificeerd jobcoach	
Kwaliteitsgebied	1. Onderwijsproces (OP)
Onderdeel	OP7 Toetsing en afsluiting
Basiskwaliteit	De school waarborgt gedurende en aan het einde van de schoolloopbaan de kwaliteit van toetsafname. Minimaal de kennis en vaardigheden op het terrein van de kernvakken binnen het profiel worden gemeten. Ouders worden geïnformeerd over de vorderingen van de leerlingen. De school volgt een zorgvuldige procedure bij het bepalen van het advies voor vervolgonderwijs. Bij profiel 'vervolgonderwijs' wordt het programma toetsing en afsluiting gehanteerd.
Eigen aspecten Alterius (Koersplan)	VSO St. Jozef
- Overstap naar nieuw volgsysteem, AMN, dat beter, gedetailleerder en concreter inzicht geeft in de didactische vorderingen van leerlingen. - PTA wordt gevolgd van staatsexaminering vmbo- tl.	
Kwaliteitsgebied	2. Schoolklimaat (SK)
Onderdeel	SK1 Veiligheid
Basiskwaliteit	De school zorgt voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen in en om de school gedurende de schooldag. De school monitort ten minste jaarlijks de beleving van de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen. De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten en een aanpreekpunt m.b.t. pestgedrag.
Eigen aspecten Alterius (Koersplan)	VSO St. Jozef
De ZIEN! vragenlijst wordt afgenomen bij alle leerlingen, minimaal 2x per jaar en bij start. Voor de Monitor Sociale Veiligheid wordt jaarlijks een analyse van de ZIEN!- resultaten geüpload in het Internet School Dossier van inspectie. De resultaten worden met de leerkrachten en het managementteam besproken. Indien hiertoe aanleiding is volgt aanpassing van aanpak of beleid.	

- De sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen wordt in nauwe samenwerking met de behandelinstelling gewaarborgd. Zo wordt er voortdurend met elkaar afgestemd in multidisciplinair overleg, telefonisch contact of teamvergaderingen. Op alle afdelingen wordt er gebruik gemaakt van een piepersysteem, is er sprake van cameratoezicht op terrein en worden er periodiek verplichte trainingen gegeven in het omgaan met (fysieke) agressie. Het veiligheidsbeleid is na afgestemd met de behandelinstelling en wordt strikt gehanteerd.
- Incidenten worden geregistreerd in de individuele dagrapportage van de betreffende behandelinstelling en in het leerlingvolgsysteem. Daarnaast houdt de afdelingscoördinator een overzicht bij met time-outs, schorsingen en bijbehorende incidenten. Naar aanleiding van een incident volgt een overleg met leerling, gedragswetenschapper behandeling, groepsment klassenmentor en/of zorgcoördinator of afdelingscoördinator.
- Wekelijks afstemmingsoverleg IZEO, waarin ontwikkelingen en incidenten worden besproken en de gang van zaken wordt geëvalueerd. Zorgcoördinator, unitcoördinatoren van behandeling en gedragswetenschappers sluiten hierbij aan en er wordt een actielijst gehanteerd.
- Wekelijks aanbod themalessen, aangeboden door pedagogisch medewerkers binnen IZEO. De leerlingen worden ingedeeld samen met hun groepsgenoten (dus niet klasgenoten) en bij voorkeur met eigen groepsleiders in verband met waarborging veiligheid(sgevoel). Relevante onderwerpen komen aanbod, zoals sociale media, pesten, seksualiteit, etc.
- Comfortruimte methodes en gebruik worden geëvalueerd en doorontwikkeld door projectgroep met o.a. therapeuten, pedagogisch medewerkers en gedragswetenschappers. Workshops voor alle medewerkers: manieren en materialen om leerlingen te (her)reguleren.
- Dagelijkse briefing met docenten, pedagogisch medewerkers en dagcoördinator, waarin eventuele bijzonderheden ten aanzien van leerlingen worden gedeeld.
- Periodiek overleg tussen wijkagent en coördinatoren school en behandelinstelling.

Kwaliteitsgebied	2. Schoolklimaat (SK)
Onderdeel	SK 2 Pedagogisch klimaat
Basiskwaliteit	De school heeft een ondersteunend pedagogisch klimaat.
Ontwikkelingen VSO St. Jozef 2019-2020	VSO St. Jozef
• Er wordt zoveel mogelijk preventief gehandeld, er is beschikking tot ruimtes voor leerlingen om buiten de klas tot rust te komen/her reguleren onder professionele begeleiding van pedagogisch medewerkers van SJSJ/Koraal Urmond. Inzet hiervan wordt gemonitord, geëvalueerd en methodisch doorontwikkeld onder leiding van gedragswetenschappers en therapeuten (werkgroep comfortruimte IZEO). • Training Geweldloos Verzet/Nieuwe Autoriteit aan alle locaties; een van de behandelmethodes van Icarus, die een leidraad geeft in het communiceren met jongeren en het effectief aanpakken van (negatief) gedrag. • Cursus traumasensitief lesgeven aan alle leerkrachten • Cursus vrijheidsbeperkende maatregelen aan leerkrachten en pedagogisch medewerkers (gecombineerd), waarin de wetgeving omtrent het inzetten van deze maatregelen wordt gedeeld en alternatieven worden besproken ten behoeve van het terugdringen van de inzet ervan. • Het advies van de groepsmentor of gedragswetenschapper behandeling kan worden ingewonnen. Indien nodig kan deze overgaan tot actie binnen de school en/of de leerling opvangen op de behandelgroep. • CvB begeleidt leerlingen en het team volgens de zorgstructuur. • Alle leerkrachten hebben minimaal één cursus Kinder- en Jeugdpsychiatrie gevolgd. • Er wordt regelmatig een Risico Inventarisatie en – Evaluatie (RIE) en tevredenheidspeiling uitgevoerd bij personeel, leerlingen en/of ouders. Daarnaast is er een cliëntenraad die wekelijks bij elkaar komt waarin de gang van zaken en veiligheid op en rond het schoolgebouw/IZEO een belangrijk onderwerp is op de agenda.	
Kwaliteitsgebied	3. Onderwijsresultaten (OR)
Onderdeel	OR1 Resultaten
Basiskwaliteit	Minimaal 75% van de uitstromende leerlingen behaalt het uitstroomniveau dat nodig is voor de beoogde uitstroombestemming volgens het OPP.
Ontwikkelingen VSO St. Jozef 2019-2020	VSO St. Jozef

- Jaarlijks worden de opbrengstgegevens geanalyseerd en aangeleverd aan inspectie. Alterius levert ook de analyses aan over de opbrengsten van leerlingen in een gecombineerd onderwijs-zorg programma. De gerealiseerde uitstroombestemmingen worden vergeleken met het beoogde uitstroomniveau en gerapporteerd. - Er is een jaarrooster opbrengsten, waarin de afname van de kwaliteitsinstrumenten, de verslaglegging van de resultaten en het bespreken hiervan met de managementteams door de onderzoeker zijn gepland. Indien noodzakelijk volgen er interventies ter verbetering van de kwaliteit.	
Kwaliteitsgebied	3. Onderwijsresultaten (OR)
Onderdeel	OR2 Sociale en maatschappelijke competenties
Basiskwaliteit	De school volgt alle leerlingen op het gebied van het verwerven van sociale en maatschappelijke competenties gedurende hun schoolperiode. De school vormt reële verwachtingen op basis van de kenmerken van de leerlingpopulaties en toetst deze gedurende de schoolloopbaan.
Ontwikkelingen VSO St. Jozef 2019-2020	VSO de Buitenhof
CED leerlijn voor Leren Leren is dit jaar geïmplementeerd; er hebben werkbijeenkomsten plaatsgevonden om de leerlijn en aanpak aan te passen op onze leerlingpopulatie, onder de leiding van de stuurgroep CED (medewerker CED, MT en CvB). Komend schooljaar staat leerlijn Sociaal Gedrag op dezelfde manier op de planning.	
Kwaliteitsgebied	3. Onderwijsresultaten (OR)
Onderdeel	OR3 Vervolgsucces
Basiskwaliteit	De bestemming van de schoolverlaters is bekend en voldoet minimaal aan de verwachtingen van de school.
Ontwikkelingen VSO St. Jozef 2019-2020	VSO St. Jozef
Jaarlijks wordt de bestending gecheckt (ook van de residentiële/plaatsbekostigde leerlingen) en doorgegeven aan inspectie. De resultaten worden teruggekoppeld aan MT en directie en indien nodig worden er adviezen gegeven ten aanzien van beleid aan het bestuur. Er wordt steeds onderzocht hoe het proces en de resultaten kunnen worden geoptimaliseerd (bijv. door verwerken van eigen ambities, vernieuwen kwaliteitsinstrumenten, intensiveren contact ouders, warme overdracht, terugkoppeling gemeente, etc.). Ook wordt het advies van de inspectie, namelijk het volgen van vijf verschillende casussen, vanaf schooljaar 2020-2021 opgevolgd.	
Kwaliteitsgebied	4. Kwaliteitszorg en ambitie
Onderdeel	KA1 Kwaliteitszorg
Basiskwaliteit	Het bestuur en de scholen hebben zicht op de kwaliteit van het onderwijs. Er zijn toetsbare doelen geformuleerd en er wordt regelmatig geëvalueerd of deze doelen gehaald worden. De oorzaken van eventueel tekortschietende onderwijskwaliteit zijn geanalyseerd en waar nodig worden verbeteringen doelgericht doorgevoerd. De verantwoordelijkheidsverdeling tussen bestuur en scholen maakt een functionerend stelsel van kwaliteitszorg mogelijk.
Ontwikkelingen VSO St. Jozef 2019-2020	VSO St. Jozef
De psycholoog van VSO St. Jozef heeft de taak om stichtingsbreed de kwaliteit van alle scholen te onderzoeken. Dat gebeurt op de volgende manier: - De opbrengsten worden gemonitord, gerapporteerd en geanalyseerd. De resultaten worden periodiek teruggekoppeld aan MT en bestuur (opgenomen in jaarplanning opbrengsten) en er worden (beleids)adviezen gegeven. - Er wordt een risicoanalyse uitgevoerd volgens het berekeningsmodel van inspectie. Eventueel gedetecteerde risico's worden verklaard en indien mogelijk verholpen. Ook m.b.t. de residentiële/plaatsbekostigde afdelingen wordt een risicoanalyse uitgevoerd. Hoewel dit niet verplicht is voor inspectie gebruikt Stichting Alterius dit risicomodel toch als benchmark, om te onderzoeken hoe deze groep zich evolueert, wat de kwaliteit van de opbrengsten is verhouding tot andere VSO's en hoe het onderwijsaanbod nog beter kan worden toegespitst op deze specifieke groep leerlingen. - De opbrengsten worden jaarlijks samengevat en geanalyseerd in een jaarverslag. Dit wordt besproken met de afdelingscoördinatoren, die het vervolgens oppakken binnen de teams, en vervolgens met directie en bestuur. - Volgend schooljaar worden de CED kwaliteitskaarten geïmplementeerd, om zo beter overzicht te krijgen over de stand van zaken op de verschillende locaties per inspectiestandaard. Tevens dient het systeem als zelfevaluatiekader.	

Kwaliteitsgebied	4. Kwaliteitszorg en ambitie
Onderdeel	KA2 Kwaliteitscultuur
Basiskwaliteit	Het bestuur handelt volgens de code goed bestuur en legt uit wanneer het daarvan afwijkt. Dit leidt tot een integere en transparante organisatiecultuur. Ieder werkt vanuit zijn eigen rol aan de versterking van de onderwijskwaliteit. Het bestuur zorgt voor bekwaam en bevoegd personeel op alle scholen en maakt mogelijk dat het personeel haar bekwaamheid onderhoudt. De schoolleiding en het team werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit.
Ontwikkelingen VSO St. Jozef 2019-2020	VSO St. Jozef
	• Er is een professionaliseringsbeleid en –aanbod. Een deel van de professionaliseringsuren wordt door school aangeboden. Daarnaast geeft de werknemer tijdens ontwikkelgesprekken aan hoe hij de overige uren professionaliteit gaat invullen. • Er wordt een personeelsdossier bijgehouden, waarin onder andere diploma's en certificaten worden verzameld. Het personeelslid draagt hier zelf de verantwoordelijkheid voor. • In 2018-2019 is de Digitale Gesprekscyclus (DDGC) geïmplementeerd: met ieder personeelslid worden ontwikkelgesprekken gevoerd, waarop hij zich door middel van het DDGC programma dient voor te bereiden. Op deze manier kunnen sterke punten en ontwikkelpunten door het betreffende personeelslid worden aangegeven en kan er worden geïnventariseerd of en welke professionalisering er nodig is.
Kwaliteitsgebied	4. Kwaliteitszorg en ambitie
Onderdeel	KA3 Verantwoording en dialoog
Basiskwaliteit	Het bestuur en de scholen hebben tegenspraak georganiseerd. Dit gebeurt in ieder geval door het intern toezicht en de G(MR) te betrekken bij beleids- en besluitvorming. Het bestuur en de scholen brengen minimaal jaarlijks verslag uit over haar doelen en de resultaten die zij behalen. Zij doen dit op toegankelijke wijze. Het bestuur verantwoordt zich aan de intern toezichthouder. Het bestuur en de scholen verantwoorden zich aan de overheid en belanghebbenden.
Ontwikkelingen VSO St. Jozef 2019-2020	VSO St. Jozef
	• Er wordt verantwoording afgelegd aan de Raad van toezicht. • (G)MR wordt betrokken bij beleids- en besluitvorming. • Scholen op de Kaart • Schoolgids • Koersplan (over 4 jaren) • Per afdeling wordt er jaarlijks een plan geschreven voor het komend schooljaar.
Kwaliteitsgebied	5. Financieel beheer
Onderdeel	FB1 Continuïteit
Basiskwaliteit	Voor continuïteit is het van belang dat het bestuur inzicht heeft in de financiële uitgangspositie en de ontwikkelingen in de komende drie jaar, en daar beleid op uitzet.
Ontwikkelingen VSO St. Jozef 2019-2020	VSO St. Jozef
	Voor de continuïteit van het financieel beheer werkt Alterius met een financial controller. Deze controller is gericht op opsporen en analyseren van risico's en in samenspraak met bestuur opstellen van plannen van aanpak om die risico's te beheersen.
Kwaliteitsgebied	5. Financieel beheer
Onderdeel	FB2 Doelmatigheid
Basiskwaliteit	De doelmatige besteding van de onderwijsbekostiging is onderwerp van gesprek met de intern toezichthouder. Hierover vindt verantwoording in het jaarverslag plaats.
Ontwikkelingen VSO St. Jozef 2019-2020	VSO St. Jozef
	De doelmatige besteding van de onderwijsbekostiging is onderwerp van gesprek met de intern toezichthouder. Hierover vindt verantwoording in het jaarverslag plaats.
Kwaliteitsgebied	5. Financieel beheer
Onderdeel	FB3 Rechtmatigheid
Basiskwaliteit	Het bestuur verwerft en besteedt de onderwijsbekostiging conform wet- en regelgeving.
Ontwikkelingen VSO St. Jozef 2019-2020	VSO St. Jozef
	De bestuurder van Stichting Alterius beschikt over de vereiste deskundigheid en handelt integer en transparant.

Hij legt verantwoording af over de verwerving en besteding van de onderwijsbekostiging aan een accountant die is benoemd door de raad van toezicht. Deze accountant controleert de rechtmatigheid van de besteding van de middelen en rapporteert daarover aan bestuur en raad van toezicht. Deze accountant hanteert de vereiste maatstaven.

Bestuur stelt de volgende beleidsdocumenten op:

- Treasury statuut
- Beleidsplan reserves en voorzieningen
- autorisatiematrix
- Continuïteitsparagraaf
- Meerjarenbegroting
- Meerjarenformatieplan
- Jaarbegroting
- Bestuursrapportages 4x per jaar met overzichten realisaties en verwachtingen (forecast)
- Dagelijkse personeels- en salarisadministratie is in handen gelegd van een gespecialiseerd bureau (ONS)

3. Sociale veiligheid en sociale competenties

“Om te kunnen leren, talenten te ontwikkelen en op te groeien tot gezonde volwassenen is het van belang dat leerlingen zich prettig en veilig voelen op school.”

Een veilig gevoel hebben is de eerste basisvoorwaarde om te kunnen leren. Bij de meeste leerlingen binnen Stichting Alterius gaat dat ‘veilig voelen’ echter niet vanzelf. Vaak hebben ze in hun jonge leven al veel belastende of traumatische ervaringen opgedaan en vinden ze het vanwege hun problematiek moeilijk om dit een plek te geven. Zo ervaren ze situaties al gauw als bedreigend en weten niet adequaat te reageren in sociale contexten. Dit in acht nemend, samen met de voorwaardelijkheid te kunnen leren, is het extra belangrijk om het veiligheidsgevoel van de leerlingen te monitoren en op tijd in te grijpen wanneer blijkt dat dit gevoel wordt bedreigd. Onze ambitie is daarom te zorgen voor een veilige omgeving voor leerlingen op sociaal, fysiek en psychisch gebied. We sturen op hoge betrokkenheid tijdens de lessen, een goed welbevinden, een hoge veiligheidsbeleving en dit monitoren we. De sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen vindt in interactie met de omgeving plaats. Een adequate ondersteunende interactie tussen leerkracht en leerling speelt een belangrijke rol bij het helpen oplossen van de ontwikkelingsopgaven waarvoor de leerling gesteld wordt op weg naar een harmonische sociaal-emotionele ontwikkeling. We zien het als onze opgave om sensitief te zijn binnen het onderwijsleerproces (sensitiviteit), signalen op te pikken en het pedagogisch en didactisch handelen daar op af te stemmen (responsiviteit). Op leerlingniveau en op groepsniveau stellen we de vraag wat de leerling of de groep nodig heeft van de leerkracht om zich sociaal-emotioneel te ontwikkelen. Dat vraagt van ons competent handelen, ook wel ‘pedagogisch meesterschap’ genoemd. We focussen op het bewust inzetten van pedagogisch leerkrachtgedrag: sensitiviteit en responsiviteit bevorderen en met het hele team preventief en curatief werken aan een goed pedagogisch en sociaal veilig klimaat en daarnaast aan het bevorderen van sociale competenties.

3.1 Meten van sociale competenties en veiligheid met ZIEN!VO

Naast gesprekken met leerlingen, ouders en zorgprofessionals, observaties en de interne overlegstructuur op school en veranderingen in didactische resultaten kan door middel van genormeerde vragenlijsten op een objectieve manier worden onderzocht hoe het is gesteld met de sociale competenties en het gevoel van veiligheid van onze leerlingen en daarmee of de aanpak en interventies ten behoeve van het bevorderen van beide items resultaat hebben. Op alle scholen binnen Stichting Alterius wordt hiervoor het pedagogisch expertsysteem ZIEN! gebruikt. ZIEN! is geïntegreerd in het leerlingvolgsysteem SOM/Parnassys dat op alle scholen binnen de stichting wordt gebruikt.

De inspectie beoordeelt of het veiligheidsbeleid van de school voldoende is en let er daarbij vooral op of een school de veiligheidsbeleving van leerlingen monitort en (als dat nodig is) maatregelen neemt tot verbetering. In de wet is geregeld dat een school de monitoringsgegevens aan de inspectie beschikbaar stelt. ZIEN! voldoet aan de wettelijke eisen als meetinstrument voor de Sociale Veiligheidsmonitor van de inspectie; de resultaten op de schalen Welbevinden en Veiligheid (Aantasting veiligheid en Veiligheidsbeleving) worden ten behoeve hiervan automatisch doorgegeven aan de inspectie.

De vragenlijsten zijn opgebouwd uit een aantal stellingen, die ieder weer bestaan uit een stelling en een tegenstelling. De gebruiker geeft d.m.v. een vierpuntsschaal aan of de stelling of de tegenstelling meer op de betreffende leerling van toepassing is. Bij de leerlingvragenlijsten zijn de stellingen in ‘ik’ vorm weergegeven.

Er worden twee signaaldimensies gehanteerd, die informatie geven over het welbevinden en de betrokkenheid van de leerling. De overige dimensies gaan in op de ontwikkelbehoeften van een leerling op sociaal-emotioneel gedrag, leren en veiligheid.

De graadmeters Betrokkenheid en Welbevinden zijn voorwaardelijk voor de ontwikkeling binnen het onderwijsleerproces en geven aan of de leerling in staat is om te profiteren van het onderwijsaanbod. In het algemeen geldt dat als leerlingen niet betrokken zijn, of als het welbevinden niet goed is, ze de overige (cognitieve én sociaal-emotionele) vaardigheden ook niet optimaal kunnen ontwikkelen. Daarnaast hebben een waardevolle signaalfunctie voor motivatie, zelfvertrouwen, innerlijke gemoedstoestand en cognitief functioneren. De betrokkenheid van de leerlingen in een groep geeft inzicht in het leerklimaat van een groep, zoals het welbevinden van de leerlingen in een groep inzicht geeft in het leefklimaat.

Dimensie Gedrag

Pro-sociaal gedrag kan gezien worden als het uiteinde van een continuüm van sociaal competent gedrag, met aan het andere uiteinde anti-sociaal gedrag. Wanneer een jeugdige pro-sociaal gedrag vertoont, laat het gedrag van de jeugdige een goed evenwicht zien tussen rekeninghouden met eigen en andermans belangen. Dit wordt ruimte nemend en ruimte gevend gedrag genoemd. Bij ruimte nemend gedrag wordt vastgehouden aan eigen belangen en bij ruimte gevend gedrag wordt ruimte gegeven aan een ander en worden eigen behoeften losgelaten.

Ruimtenemende vaardigheden

- Sociaal Initiatief: de vaardigheid in sociale situaties contact te zoeken en te maken, zowel non-verbaal als verbaal;
- Sociale Autonomie (eigenheid): de vaardigheid eigen mening en behoeften tot uitdrukking te brengen en hieraan trouw te blijven;

Ruimtegevende vaardigheden

- Sociale Flexibiliteit: de vaardigheid om het eigen gedrag aan te passen op veranderende omstandigheden en situaties in het sociale verkeer;
- Impulsbeheersing: de vaardigheid om in sociaal verband het eigen gedrag te reguleren;
- Inlevingsvermogen: de vaardigheid het eigen gedrag af te stemmen op de gedachten en gevoelens van een ander.

Dimensie Leren

- Aanpakgedrag: de vaardigheid om strategieën in te zetten voor het opnemen, verwerken en hanteren van informatie;
- Digitale vaardigheden: de vaardigheid om met een computer en (sociale) media om te gaan en informatie op te zoeken op internet;
- Creativiteit: de vaardigheid om nieuwe ideeën en oplossingen te bedenken.

Dimensie Veiligheid

- Algemene veiligheid: de mate waarin leerlingen zich veilig voelen op school
- Sociale veiligheid: de mate waarin sprake is van pestgedrag of verbale agressie
- Psychische veiligheid: de mate waarin sprake is van discriminatie of buitensluiten
- Fysieke veiligheid: de mate waarin sprake is van lichamelijke dreiging

3.2 Conclusies IZEO Cadier en Keer:

Uit de resultaten komen zowel sterke als zwakke sociale competenties van onze leerlingen naar voren. Betreffende de graadmeters worden er problemen ervaren die hun oorsprong hebben in een relatief beperkte betrokkenheid van de leerlingen, waardoor ze minder doorzettingsvermogen laten zien en minder verantwoording nemen voor hun eigen leerproces. Door de leerlingen zelf worden ook problemen in zelfvertrouwen ervaren. De sterke punten liggen bij de relatie tussen leerkrachten en leerlingen, hierbij worden nauwelijks problemen ervaren. Ook de relatie tussen leerlingen is in de meeste klassen in orde. Bij onze leerlingen is sprake van psychiatrische problematiek in combinatie met hechtingsproblematiek en/of sociaal-emotionele problematiek, waarbij dusdanige problemen zijn in de interactie met de omgeving dat er jeugdzorgPlus is geïndiceerd om de veiligheid van zichzelf en/of anderen te waarborgen. Het feit dat de relatie met leerkrachten goed is, is een kracht binnen onze school die ervoor zorgt dat leerlingen over het algemeen vertrouwen hebben in onze goede bedoelingen en in de juiste stand worden gezet om weer te gaan leren. Hierbij lijkt de beperkte volharding van leerlingen volgens de leerkrachten nog in de weg te staan, maar aangezien de leerlingen ook aangeven problemen met zelfvertrouwen te ervaren is het belangrijk om de juiste oorsprong van de volhardingsproblemen grondiger te onderzoeken. Dit zal worden gedaan aan de hand van leerlingbesprekingen.

Met betrekking tot gedrag wordt impulsbeheersing als het meest zwakke punt gezien door zowel leerlingen als leerkrachten. Over de sterke punten zijn leerlingen en leerkrachten het minder eens; vaak wordt sociale autonomie wel als een sterk punt gezien. Het feit dat leerlingen over het algemeen mondig zijn en hun mening of behoeftes kunnen uitspreken en vasthouden is inderdaad herkenbaar. Echter gebeurt dit niet altijd op een adequate manier; gezien de beperkte impulsbeheersing wordt er vaak gereageerd zonder eerst na te denken. Sociaal initiatief is tevens een sterk punt bij de arbeids- en vervolgonderwijsklas; bij de dagbestedingsklas en de meidengroep wordt door de leerlingen zelf, in tegenstelling tot de leerkrachten, sociale flexibiliteit als een sterk punt gezien. Bij deze groepen lijkt er sprake van een beperkt zelfinzicht of een interpretatieverschil; dit zal verder worden onderzocht.

Met betrekking tot leren geldt dat in de vervolgonderwijsklas, waarin leerlingen zitten met hogere cognitieve niveaus, de minste problemen worden gesignaleerd. Over het algemeen zijn de digitale vaardigheden van de leerlingen goed te noemen, dit geldt echter niet volgens de leerkracht in de dagbestedingsklas. Problemen in aanpakgedrag worden het meest genoemd; zoals al eerder genoemd is het belangrijk na te gaan waarin deze signalen hun oorsprong hebben; in de arbeids- en dagbestedingsklas bijvoorbeeld meer door beperkte betrokkenheid (volharding, competentie) en in de Nachtegaal meer door beperkt welbevinden (zelfvertrouwen).

Met betrekking tot veiligheid zijn de algemene scores vergelijkbaar met die van het afgelopen schooljaar; gemiddeld 12,3% van de leerlingen geeft aan zich weleens aangetast te voelen in de veiligheid, ten opzichte van 11% afgelopen schooljaar. De leerkrachten geven minder signalen aan dan de leerlingen zelf; hier kan een verschil zitten tussen de manier waarop bepaalde gebeurtenissen worden geïnterpreteerd of beleefd. Het blijft belangrijk om hier alert op te zijn en situaties die mogelijk tot een onveilig gevoel hebben geleid na te bespreken met de leerlingen. Zoals al eerder gesteld is veiligheid een belangrijke voorwaarde om tot leren te komen; de scores en het verschil in inzicht tussen leerlingen en leerkrachten zal nader worden onderzocht. Op hun beurt dragen sociale competenties bij aan een sociaal veilig klimaat op school, het verbeteren van leerprestaties en de ontwikkeling van burgerschap. Het valt op dat de ruimte nemende gedragscompetenties beter zijn ontwikkeld dan de ruimte gevende gedragscompetenties. Dit zorgt mogelijk voor een disbalans. Er zal daarom worden onderzocht hoe de competenties van leerlingen op het gebied van impulsbeheersing en sociale autonomie extra kunnen worden ondersteund, om op deze

manier het welbevinden (zelfvertrouwen) en het veiligheidsgevoel van de leerlingen te verbeteren.

3.3 Conclusies IZEO Urmond

Uit de resultaten komen zowel sterkere als zwakkere competenties van onze leerlingen naar voren en over het algemeen rapporteren mentoren meer signalen dan de leerlingen zelf. Uit de resultaten op de graadmeters blijkt dat er aan een aantal basisbehoeften niet voldoende is voldaan volgens zowel leerkrachten als leerlingen. Een relatief sterk punt is de relatie met de leerkracht; vooral de mentoren zien hier nauwelijks problemen in. Volgens leerkrachten is er met name sprake van een beperkte betrokkenheid van leerlingen, wat zorgt voor een beperkt doorzettingsvermogen (*volharding*), verantwoordelijkheidsgevoel en beperkte competentiebeleving. Leerlingen zelf ervaren ook een beperkt doorzettingsvermogen, maar ervaren daarnaast meer problemen met welbevinden, vooral met betrekking tot hun zelfvertrouwen. Sociale autonomie (ruimte nemend gedrag) is volgens beide partijen een relatief sterk ontwikkelde gedragscompetentie, terwijl bij ruimte gevend gedrag, impulsbeheersing, sociale flexibiliteit en het inlevingsvermogen, veel problemen worden gezien. De verhouding tussen ruimte gevend en ruimte nemend gedrag is verstoord en leerlingen beschikken over onvoldoende zelfcontrole en veerkracht. Om meer balans te krijgen in de verschillende gedragscomponenten is het aanbevolen te onderzoeken hoe de sterke gedragscompetenties, sociale autonomie en sociaal initiatief, op een positieve manier kunnen worden ingezet om de zwakkere competenties te ontwikkelen.

Met betrekking tot *leren* zien de mentoren beduidend meer signalen dan de leerlingen zelf; mogelijk komt dit door hun beperkte zelfreflectie en inzicht in hun eigen leerproces, die kenmerkend zijn voor de LVB- doelgroep.

Uit de resultaten op dimensie veiligheid blijkt dat leerlingen zich niet altijd fysiek of psychisch veilig voelen. Zoals al eerder gezegd staat veiligheid bij ons hoog in het vaandel; het is een belangrijke voorwaarde om tot leren te komen. De afgelopen jaren zijn er meerdere acties ondernomen om de kwaliteit en veiligheid te bevorderen. Zo is de nabijheid en betrokkenheid door medewerkers van zowel school als zorginstelling verhoogd door intensiever samen te werken binnen het IZEO- concept en worden er trainingen gevolgd door beide teams samen om een eenduidige, sensitieve en voorspelbare aanpak te bevorderen. Desondanks zullen we samen met de medewerkers en leerlingen blijven onderzoeken hoe we de veiligheid kunnen verbeteren.

4. Cognitieve opbrengsten

Vanwege de bijzondere situatie waarin wij in maart 2020 terecht zijn gekomen, namelijk sluiting van de scholen vanwege het coronavirus en het verzorgen van onderwijs op afstand, was het in schooljaar 2019-2020 onmogelijk om alle kwaliteitsinstrumenten af te nemen en zodoende alle opbrengsten te verzamelen. Dit geldt met name voor de cognitieve opbrengsten aan de hand van CITO LVS; CITO heeft besloten de toetsen die normaal gesproken gepland staan in april/mei te verplaatsen naar september 2020. VSO St. Jozef zal niet meer deelnemen aan deze toetsen, maar in plaats daarvan een nulmeting doen door middel van het nieuwe volgsysteem dat we gaan gebruiken, namelijk AMN. Deze resultaten zullen worden opgenomen in het opbrengsten jaarverslag van 2020-2021.

4.1 Behaalde diploma's en certificaten 2019-2020

Afdeling	Opleiding/cursus	Aantal deeln.	Geslaagd	Aantal cert.	% Geslaagd
IZEO Icarus	vmbo staatsexamens				
	vmbo-bb deelexamens	1		3	
	vmbo-kb deelexamens	0			
	vmbo-kb volledig examen	0			
	vmbo-tl deelexamens	0			
	vmbo-tl volledig examen	2			100%
IZEO Icarus/ IZEO Urmond	branchegerichte certificaten				
	VCA	15	12		80%
	lassen	2	2		100%
	heftruck	2	2		100%
	stuken	1	1		100%
	bosmaaier	4	4		100%

5. Prestatieanalyse Schoolverlaters VSO St. Jozef- Icarus

Deze analyse is gebaseerd op de opbrengstgegevens van alle leerlingen die in 2019-2020 zijn uitgestroomd op VSO St. Jozef, Icarus (schoolverlaters). Het risicomodel van de Inspectie van het Onderwijs uit 2017 is gebruikt als leidraad. Hierbij moet worden opgemerkt dat het risicomodel is ontwikkeld om de kwaliteit van de opbrengsten van VSO's die *niet* gebonden zijn aan een behandelinstelling te meten. Omdat er geen model en normen zijn voor VSO's die een (integraal) zorg en onderwijs aanbod hebben, wordt het model met betrekking tot de betreffende afdelingen binnen Stichting Alterius gebruikt als benchmark. Op deze manier kunnen de resultaten worden vergeleken met die van andere onderwijsinstellingen en wordt een kritische houding ten aanzien van onze resultaten en de wijze waarop deze worden gemeten gestimuleerd. Vervolgens worden in samenwerking met de managementteams en het bestuur de resultaten nader verklaard en interventies aangestuurd. Ambities worden (her)geformuleerd en er worden nieuwe doelen gesteld.

Hieronder volgt een korte populatieanalyse van de uitgestroomde leerlingen in 2019-2020:

- In 2019-2020 hebben in totaal 97 leerlingen VSO St. Jozef- Icarus verlaten, waarvan 50 tussentijds en 31 aan het einde van hun voortgezet onderwijs looptijd (einduitstromers).
- De gemiddelde leeftijd waarop leerlingen uitstroomden was 16,7 jaar; dit is gelijk gebleven met de twee voorgaande schooljaren.
- De gemiddelde verblijfsduur van de uitstromers in 2019-2020 was 212 dagen, ofwel 7 maanden. Ten opzichte van 2018-2019 is de gemiddelde verblijfsduur gestegen met 2 maanden. Deze stijging wordt deels veroorzaakt door het teruggedrongen aantal doorplaatsingen en correctieplaatsingen binnen Via Icarus en de jeugdzorg in het algemeen, hetgeen een positieve ontwikkeling is. Daarnaast zijn er in 2019-2020 beduidend meer leerlingen uitgestroomd met complexe psychiatrische en meervoudige problematiek, waarbij een langere stabilisatie- en behandelingsfase noodzakelijk was. Ook bleek het lastig

om een geschikte, aansluitende vervolgplek te vinden voor deze leerlingen, zowel op het gebied van zorg als onderwijs.

- Maar liefst 18% van de leerlingen verbleef langer dan een kalenderjaar, ten opzichte van 4% in 2018-2019.
- De meeste leerlingen bezoeken voorafgaand aan plaatsing een VSO (65%); in de helft van de gevallen was er tevens sprake van plaatsing in een Jeugdzorg^{plus} Instelling of justitiële jeugdinrichting. Minstens 10% van alle uitstromers had voorafgaand aan de plaatsing een leerplichtontheffing of langere tijd geen onderwijs gehad (> 6 maanden).

5.1 Einduitstroom

Uitgestroomd in cursusjaar 2019-2020	Aantal leerlingen
Naar vervolgonderwijs	50
Naar arbeid/dagbesteding	12
Totaal	62

Tabel 2.1

Berekening risicopunten:

$$pU_{ev} = \frac{U_{ev}}{U_{ev} + U_{ea}} * 100 = \frac{50}{62} * 100 = 80,6\%$$

pU_{ev} = percentage uitstroom naar vervolgonderwijs

U_{ev} = aantal leerlingen dat naar vervolgonderwijs uitstroomt

U_{ea} = aantal leerlingen dat naar arbeid/dagbesteding uitstroomt

Het percentage leerlingen dat in schooljaar 2018-2019 naar vervolgonderwijs is uitgestroomd op VSO St. Jozef, afdeling Icarus is 80,6%. Dit ligt boven de norm die door inspectie is gesteld (46,86%) voor VSO's die niet aan een behandelinstelling zijn gekoppeld en zou daarom niet als risico worden geïndiceerd.

5.2 Uitstroom in relatie tot het IQ

Volgens het risicomodel worden er punten toebedeeld aan verschillende intelligentie categorieën die de Inspectie van het Onderwijs op basis van hun analyse van de opbrengstgegevens van alle (VSO) scholen in Nederland heeft vastgesteld. Zie in onderstaande tabel de verdeling en berekening van IQ punten bij afdeling Icarus. Uit de tabel is tevens af te lezen dat het grootste deel van de schoolverlaters 2018-2019 over gemiddelde intellectuele capaciteiten beschikt (IQ 90-110).

IQ categorie	IQ punt	Aantal leerlingen in cat.	IQ punten per categorie
> 120	8	1	8
111-120	7	1	7
90-110	6	13	78
80-89	5	20	100
70-79	4	12	48
50-69	3	10	30
35-49	2	0	0
<35	1	0	0
Totaal		57	271
Gemiddeld IQ punt			4,75

Bestemming vanuit VSO	Uitstroompunt	Aantal leerl.	Uitstroompunten
VSO dagbesteding niet arbeidsmatig	5	0	0
VSO dagbesteding arbeidsmatig	6	5	30
VSO arbeid/praktijk	7	22	154
VSO vmbo b/k	8,5	10	85
VSO vmbo g/t	10	5	50
VSO havo	11	0	0
VSO vwo	12	0	0
VSO brugklas vmbo/havo	10,5	0	0
VSO brugklas havo/vwo	11,5	0	0
Praktijkonderwijs	8	1	8
vmbo b/k	8,5	4	34
vmbo g/t	10	4	40
havo	11	0	0
vwo	12	0	0
Brugklas vmbo/havo	10,5	0	0
Brugklas havo/vwo	11,5	0	0
vavo	10,5	1	10,5
mbo niveau 1	8	19	152
mbo niveau 2	9	3	27
mbo niveau 1/2	8,5	0	0
mbo niveau 3/4	10	3	30
hbo/universiteit	11,5	0	0
reguliere arbeidsplek	8,5	6	51
sociale werkvoorziening	7	2	14
arbeidstrainingscentrum	7	0	0
arbeidsmatige dagbesteding	6	5	30
niet arbeidsmatige dagbesteding	5	0	0
Totaal		90	715,5
Gemiddeld uitstroompunt			7,95

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de meeste leerlingen in 2018-2019 zijn uitgestroomd naar een vso arbeids-/praktijkgericht (33%).

Berekening risicopunten

Gemiddeld uitstroompunt minus gemiddeld IQ punt = $7,95 - 4,75 = 3,20$

Wanneer de einduitstroom in relatie tot de intelligentie (omgerekend in punten volgens het risicomodel van de Inspectie van het Onderwijs) een verschilpunt oplevert van **3,12** of groter wordt deze indicator als voldoende beoordeeld.

Het verschilpunt ligt boven de grens van 3,12 en voldoet daarmee aan de norm van inspectie. Dit wil zeggen dat leerlingen over het algemeen uitstromen naar bestemmingen die passend zijn bij hun cognitieve capaciteiten.

5.3 Bestendiging cohort 2017-2018

Op advies van inspectie is besloten de bestendiging en het vervolgsucces niet meer op de standaard manier te volgen, aangezien ons dat weinig waardevolle informatie oplevert over de kwaliteit van ons onderwijs en onze ontwikkelingsperspectiefplannen. In plaats daarvan zullen wij een vijftal casussen uitgebreid opvolgen. Deze analyse volgt nog.

5.4 Tussentijdse uitstroom

In 2019-2020 zijn er in totaal 62 leerlingen tussentijds, dat wil zeggen gedurende hun voortgezet onderwijs curriculum, uitgestroomd. Bij 8 leerlingen was de leerling de uitstroombestemming onbekend. Het betreft met name leerlingen die zich hebben onttrokken aan de behandeling bij Via Jeugd- Icarus.

Berekening risicopunten

$$pUtr = \frac{Utr}{Utr + Uts} * 100 = \frac{9}{62} * 100 = 14,5\%$$

Waarbij geldt: pUtr = percentage tussentijdse uitstroom naar regulier onderwijs Utr = aantal leerlingen dat tussentijds naar regulier onderwijs uitstroomt Uts = aantal leerlingen dat tussentijds naar speciaal onderwijs uitstroomt.

Wanneer het percentage tussentijds naar regulier VO uitstromende leerlingen hoger of gelijk is aan 4,45%, wordt deze indicator met een voldoende beoordeeld. In dit geval is het percentage tussentijdse uitstroom naar regulier 14,5%, wat betekent dat deze indicator voldoende is. Verreweg de meeste tussentijds uitstromende leerlingen stromen uit naar VSO arbeids-/praktijkgericht (34%).

5.5 Trendanalyse

Onderstaande tabel geeft de resultaten van de prestatieanalyse van St. Jozef- Icarus weer van de afgelopen jaren:

Risico-indicator	17-18		18-19		19-20	
1. Einduitstroom	—	25% VO	✓	76,47% VO	✓	80,6% VO
2. Bestemming-IQ	✓	7,7-4,5=3,2	—	7,9-4,9=3,0	✓	8,0-4,8=3,2
3. Bestendiging	✓	92%	n.v.t.		n.v.t.	
4. Tussentijds uit	✓	32% regulier	✓	4,8% regulier	✓	14,5% reg.
Risicopunten	2		min. 5		min. 5	

*gem. uitstroompunt – gem. IQ punt = risicopunt

*norm was in 16-17 nog 12,5% i.p.v. 4,45%

De tabel laat zien dat de resultaten per risico-indicator de afgelopen jaren wisselend zijn. Zo is er in 2018-2019 en 2019-2020 vergeleken met de andere jaren *meer einduitstroom naar vervolgonderwijs*. Dit verschil is met name een gevolg van een sterke stijging in het aantal leerlingen dat uitstroomt naar een MBO niveau 1 (Entree) opleiding (vervolgonderwijs). Dit effect is ook terug te zien in de omgekeerde verhouding einduitstromers versus tussenuitstromers in 2018-2019 en 2019-2020 vergeleken met 2017-2018. In 2017-2018 is er namelijk meer tussentijdse dan einduitstroom; 76% ten opzichte van 59% in 2018-2019 en 64% in 2019-2020. Naast de gebruikelijk tussenuitstroom naar VSO waren er in 2017-2018 opvallend meer uitstromers naar reguliere vmbo-basis en kader opleidingen. Voor deze ontwikkelingen zijn de volgende verklaringen mogelijk:

- *Meer uitstroom naar Entree*:: In plaats van direct uit te stromen naar arbeid gaan leerlingen in verhouding vaker naar een Entree opleiding. Dit is een positieve ontwikkeling, aangezien ze dan gecertificeerd uitstromen naar een arbeidsplek, wat hun kansen op de arbeidsmarkt aanzienlijk vergroot. Bovendien maken ze zo kans op een startkwalificatie, wat onder andere toegang biedt tot een hoger MBO- niveau. Op deze manier kunnen leerlingen op hun eigen tempo doorgroeien naar de hogere niveaus van het MBO en profiteren van de uitgebreidere begeleidingsmogelijkheden op de Entree- opleiding.

- *School van herkomst*: In 2018-2019 komen veel leerlingen voorafgaand aan plaatsing in Via Jeugd- Icarus al van een VSO (56%), de helft hiervan zelfs van een VSO gebonden aan een gesloten jeugdzorginstelling of een justitiële jeugdinrichting. Daarnaast heeft minimaal 12% van de leerlingen voorafgaand aan plaatsing langere tijd geen onderwijs meer gehad (6 maanden of langer). Dat wil zeggen dat de jongeren in grote mate negatieve ervaringen hebben gehad binnen zowel het onderwijs als de jeugdzorg. Aan het begin van het traject zijn stabiliseren, positieve bekrachtiging, aandacht voor (sociaal) welbevinden en motiveren tot onderwijs en behandeling dan ook noodzakelijk om vervolgens aan ontwikkeling toe te kunnen komen.

- *Daling verblijfsduur*: Tegelijkertijd zien we in 2018-2019 een fikse daling van de verblijfsduur ten opzichte van 2017-2018. De gemiddelde verblijfsduur van leerlingen die langer dan 6 weken verbleven daalde met 2,3 maand (van 229 naar 159 dagen). In 2019-2020 is de gemiddelde verblijfsduur weer wat gestegen, dit is te verklaren vanuit het feit dat er nauwelijks nog leerlingen minder dan zes weken verblijven. Dit heeft te maken met het terugdringen van correctieplaatsingen in een andere instelling en het verplaatsen van leerlingen tussen instellingen. Natuurlijk is het positief dat jongeren minder lang in gesloten jeugdzorg hoeven te verblijven, echter de aansluiting op een passend vervolg mist vaak nog, zowel bij behandeling als onderwijs. In de praktijk is gebleken dat het regulier VO meestal niet kan voldoen aan de uitgebreide ondersteunings-behoeften van de leerlingen en daarom vaak terug verwijst naar het VSO.

- *Toename complexiteit*: De afgelopen jaren is de complexiteit van de problematiek van de jongeren die worden opgenomen in gesloten jeugdzorginstellingen steeds meer toegenomen, dit is ook zeker het geval bij Icarus. Gedragsproblemen gaan steeds vaker gepaard met ernstige psychiatrische problematiek. Een directe of indirecte oorzaak hiervan is volgens deskundigen te vinden in de transitie jeugdzorg. Door de bezuinigingen zijn er namelijk minder bedden bij de Jeugd-GGZ-instellingen, waardoor jeugdigen met psychiatrische problematiek eerder terecht komen in gesloten jeugdzorginstellingen. Gecombineerd met de gedrags- en psychiatrische problematiek is er bij ongeveer de helft van de leerlingen sprake van een licht verstandelijke beperking, wat de begeleiding van de betreffende leerlingen vaak nog ingewikkelder maakt. Om te kunnen beantwoorden aan de steeds intensievere ondersteuningsvragen van de doelgroep is IZEO in het leven geroepen. Alle jongeren zijn de hele schooldag in en om het IZEO- gebouw, samen met hun docenten, pedagogisch medewerkers, gedragswetenschappers en therapeuten. Zo kan er optimaal preventief worden gehandeld en kunnen jongeren indien nodig in de comfortruimte in IZEO opnieuw gereguleerd worden, zodat ze zo snel mogelijk weer kunnen meedraaien in het programma. IZEO zorgt ervoor dat er eenduidig wordt gewerkt aan gezamenlijke doelen met betrekking tot onderwijs en behandeling. Een ander concreet resultaat dat IZEO heeft opgeleverd is dat er minder jongeren moeten worden teruggestuurd naar de leefgroep, waardoor ze vaak de rest van de dag niet meer in het programma terug konden keren. We zijn ons ervan bewust dat we een speciale situatie binnen het speciaal onderwijs hebben gecreëerd en dat we er zorg voor moeten dragen dat het hiaat met het regulier voortgezet (speciaal) onderwijs niet te groot wordt. We zien echter ook dat de 'buitenwereld' onvoldoende ontwikkelt om tegemoet te komen aan de intensievere ondersteuningsvragen van de leerlingen, terwijl dit door de samenwerkingsverbanden en de regering wel van ze wordt verwacht. Dit merken we vooral aan het feit dat het erg moeilijk is om leerlingen waarvoor wij na uitstroom regulier onderwijs adviseren, daar ook geplaatst te krijgen. Mede hierdoor is het percentage tussentijdse uitstroom naar regulier onderwijs gedaald.

Zoals al eerder gezegd staan de eerste weken van het traject vaak in het teken van stabiliseren, voorbereiden en motiveren, oftewel het 'uitwissen' van negatieve ervaringen in de schoolhistorie.

Daarnaast dient er vanwege de complexe problematiek rekening te worden gehouden met de tijds- en cognitieve ruimte die door behandeling en therapie in beslag worden genomen, waardoor het de leerling soms niet lukt om het volledige PTA- programma op schema af te krijgen.

5.6 Conclusie prestatieanalyse VSO St. Jozef, Icarus

Wanneer we de resultaten van VSO St. Jozef, afdeling Icarus zouden vergelijken met de normen die inspectie heeft gesteld voor VSO's die niet zijn gekoppeld aan een residentiële instelling, zouden minstens drie van de vier risico- indicators voldoende zijn, namelijk de eind- uitstroom, tussentijdse uitstroom en uitstroom gerelateerd aan IQ. Dit wil zeggen dat leerlingen in voldoende mate aan het einde van hun voortgezet onderwijs curriculum uitstromen naar vervolgonderwijs en tussentijds naar regulier onderwijs, naar opleidingen of bestemmingen die passen bij hun cognitieve niveau. Zeker gezien de complexiteit en integraliteit van de problematiek van de doelgroep is VSO St. Jozef tevreden met deze resultaten, ondanks dat onze ambitie niet zozeer is gericht op het teruggeleiden van de leerling naar regulier onderwijs. Natuurlijk blijven we dit zoveel als mogelijk nastreven, echter bij onze doelgroep is regulier onderwijs meestal net een stap te ver, ook gezien onze speciale setting binnen het speciaal onderwijs. Door zoveel mogelijk toe te werken naar en aan te sluiten bij VSO's, zorg- en arbeidsvoorzieningen in de omgeving, de samenwerking op te zoeken met professionals in de betreffende werkvelden en onze expertise te delen lukt het ons om leerlingen op een passende vervolgplek te krijgen, of dat nu is binnen reguliere vervolgopleidingen of arbeidsplekken of binnen speciale voorzieningen in het onderwijs of de maatschappij. Zo hebben we een projectleider onderwijs en zorg aangesteld, die het IZEO concept zal introduceren en inleiden bij organisaties in de omgeving en hebben we onderzocht hoe we Stichting Alterius beter kunnen inrichten om bestendig te maken voor de toekomst, waarbij we zijn genooddaakt meer 'naar buiten' te opereren en niet alleen binnen het schoolgebouw. Bijvoorbeeld via Praktech hebben we de link gelegd met arbeidstraining, branchegerichte cursussen, jobcoaches en de 18+ doelgroep.

Over het algemeen is VSO St. Jozef tevreden met kwaliteit van de opbrengsten. De trends die zich over de afgelopen drie schooljaren hebben voortgezet zijn logisch te verklaren vanuit veranderingen in de doelgroep en ontwikkelingen in het werkveld. IZEO lijkt grotendeels tegemoet te kunnen komen aan de complexe ondersteuningsvragen van de doelgroep, echter zal er naast een operationele evaluatie ook nog een diepere evaluatie/analyse op inhoudsniveau moeten volgen om concrete opbrengsten te kunnen vastleggen en zo succes te bestendigen voor de toekomst.

6. Prestatieanalyse schoolverlaters VSO St. Jozef- Koraal Urmond

Deze analyse is gebaseerd op de opbrengstgegevens van alle leerlingen die in 2019-2020 zijn uitgestroomd op VSO St. Jozef, IZEO Urmond (schoolverlaters). Het risicomodel van de Inspectie van het Onderwijs uit 2017 is gebruikt als leidraad. Hierbij moet worden opgemerkt dat het risicomodel is ontwikkeld om de kwaliteit van de opbrengsten van VSO's die *niet* gebonden zijn aan een behandelinstelling te meten. Omdat er geen model en normen zijn voor VSO's die een (integraal) zorg en onderwijs aanbod hebben, wordt het model met betrekking tot de betreffende afdelingen binnen Stichting Alterius gebruikt als benchmark. Op deze manier kunnen de resultaten worden vergeleken met die van andere onderwijsinstellingen en wordt een kritische houding ten aanzien van onze resultaten en de wijze waarop deze worden gemeten gestimuleerd. Vervolgens worden in samenwerking met de managementteams en het bestuur de resultaten nader verklaard en interventies aangestuurd. Ambities worden (her)geformuleerd en er worden nieuwe doelen gesteld.

Hieronder volgt een korte populatieanalyse, gebaseerd op de opbrengstgegevens van alle leerlingen die in 2019-2020 zijn uitgestroomd op VSO St. Jozef, IZEO Urmond (schoolverlaters):

- In 2019-2020 hebben in totaal 16 leerlingen VSO St. Jozef- Urmond verlaten, waarvan 5 tussentijds en 11 aan het einde van hun voortgezet onderwijs looptijd (einduitstromers).
- De gemiddelde leeftijd waarop leerlingen uitstroomden was 17,0 jaar; dit is gelijk gebleven met de twee voorgaande schooljaren.
- De gemiddelde verblijfsduur van de uitstromers in 2019-2020 was 524 dagen, ofwel 1 jaar en 5 maanden. Ten opzichte van 2018-2019 is de gemiddelde verblijfsduur ongeveer gelijk gebleven (506). Toch zien we dat in 2019-2020 meer leerlingen dan voorheen rondom 1 jaar onderwijs hebben gevolgd, terwijl het in voorgaande schooljaren vaker voorkwam dat leerlingen twee jaar of langer verbleven. Twee leerlingen verbleven langer dan 3 jaar (3,5 en 5 jaar).
- De meeste leerlingen bezoeken voorafgaand aan plaatsing een VSO (68%) of een speciale voorziening binnen het regulier onderwijs.
- De einduitstromers gaan naar een vervolgopleiding op een ROC (Entree-opleiding) of naar een dagbestedingsplek.
- De meeste leerlingen stromen aan het einde van hun middelbare schoolperiode uit naar vervolgonderwijs (36%) of een dagbestedingsplek (45%). Alle leerlingen die uitstromen binnen profiel vervolgonderwijs gaan naar een Entree- opleiding op een ROC (MBO- niveau 1).
- De meeste leerlingen hebben cognitieve capaciteiten op licht verstandelijk beperkt tot moeilijk lerend niveau beneden gemiddeld niveau (50-79).
- Leerlingen stromen vaak uit naar een vervolg behandelinstelling, al dan niet met gekoppelde school. Het is daardoor moeilijk om informatie te verzamelen over de verblijfplaats en school/werkplek 2 jaar na uitstroom (bestendinging). In de gevallen waarin de informatie wel te achterhalen was, zat 82% nog op hetzelfde niveau of dezelfde bestemming.
- De meeste leerlingen die tussentijds uitstromen (die op een andere school hun opleiding afmaken vanwege beëindiging behandeling/verhuizing) gaan naar een andere VSO (opleiding arbeids-/ praktijkgericht of vmbo basis/kader). Daarnaast ging één leerling naar het praktijkonderwijs en één leerling naar een vmbo- theoretische leerweg op een reguliere VO- school.

6.1 Einduitstroom

In 2019-2020 zijn 11 einduitstromers uitgestroomd naar arbeid (1) of dagbesteding (4), 6 leerlingen zijn uitgestroomd naar vervolgonderwijs (allen MBO niveau 1).

Berekening risicopunten:

$$pU_{er} = \frac{U_{ev}}{U_{ev} + U_{ea}} * 100 = \frac{6}{11} * 100 = 54,5\%$$

pU_{ev} = percentage uitstroom naar vervolgonderwijs

U_{ev} = aantal leerlingen dat naar vervolgonderwijs uitstroomt

U_{ea} = aantal leerlingen dat naar arbeid/dagbesteding uitstroomt

Het percentage leerlingen dat in schooljaar 2019-2020 naar vervolgonderwijs is uitgestroomd op VSO St. Jozef, afdeling Koraal Urmond is 54,5%. Dit ligt boven de norm die door inspectie is gesteld (46,86%) voor VSO's die niet aan een behandelinstelling zijn gekoppeld en zou daarom niet als risico worden geïndiceerd.

6.2 Uitstroombestemming in relatie tot het IQ

Volgens het risicomodel worden er punten toebedeeld aan verschillende intelligentie categorieën die de Inspectie van het Onderwijs op basis van hun analyse van de opbrengstgegevens van alle (VSO) scholen in Nederland heeft vastgesteld. Zie in onderstaande tabel de verdeling en berekening van IQ punten bij VSO St. Jozef- Koraal Urmond. Uit de tabel is tevens af te lezen dat het grootste deel van de schoolverlaters 2019-2020 over intellectuele capaciteiten beschikt op moeilijk lerend tot licht verstandelijk beperkt niveau (IQ 70-79).

IQ categorie	IQ punt	Aantal leerlingen in cat.	IQ punten per categorie
> 120	8		
111-120	7		
90-110	6	1	6
80-89	5	3	15
70-79	4	7	28
50-69	3	5	15
35-49	2		0
<35	1		0
Totaal		16	64
Gemiddeld IQ punt			4,0

Bestemming vanuit VSO	Uitstroompunt	Aantal leerl.	Uitstroompunten
VSO dagbesteding niet arbeidsmatig	5	0	0
VSO dagbesteding arbeidsmatig	6	1	6
VSO arbeid/praktijk	7	2	14
VSO vmbo b/k	8,5	1	8,5
VSO vmbo g/t	10	0	0
VSO havo	11	0	0
VSO vwo	12	0	0
VSO brugklas vmbo/havo	10,5	0	0
VSO brugklas havo/vwo	11,5	0	0
Praktijkonderwijs	8	0	0
vmbo b/k	8,5	0	0
vmbo g/t	10	1	10
havo	11	0	0
vwo	12	0	0
Brugklas vmbo/havo	10,5	0	0
Brugklas havo/vwo	11,5	0	0
vavo	10,5	0	0
mbo niveau 1	8	6	48
mbo niveau 2	9	0	0
mbo niveau 1/2	8,5	0	0
mbo niveau 3/4	10	0	0
hbo/universiteit	11,5	0	0
reguliere arbeidsplek	8,5	1	8,5
sociale werkvoorziening	7	0	0
arbeidstrainingscentrum	7	0	0
arbeidsmatige dagbesteding	6	4	24
niet arbeidsmatige dagbesteding	5	0	0
Totaal		16	119
Gemiddeld uitstroompunt			7,44

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de meeste leerlingen in 2018-2019 zijn uitgestroomd naar een mbo-niveau 3 of 4 opleiding en naar arbeidsmatige dagbesteding (beide 26%).

Berekening risicopunten

Gemiddeld uitstroompunt minus gemiddeld IQ punt = **7,44 – 4,00 = 3,44**

Wanneer de einduitstroom in relatie tot de intelligentie (omgerekend in punten volgens het risicomodel van de Inspectie van het Onderwijs) een verschilpunt oplevert van **3,12** of groter wordt deze indicator als voldoende beoordeeld.

Het verschilpunt ligt daarmee **boven** de grens van 3,12. Deze indicator zou derhalve voldoen aan de norm van inspectie. Dit wil zeggen dat leerlingen over het algemeen uitstromen naar bestemmingen die aansluiten bij hun cognitieve niveau.

6.3 Bestendinging cohort 2018-2019

Op advies van inspectie is besloten de bestendinging en het vervolgsucces niet meer op de standaard manier te volgen, aangezien ons dat weinig waardevolle informatie oplevert over de kwaliteit van ons onderwijs en onze ontwikkelingsperspectiefplannen. In plaats daarvan zullen wij een vijftal casussen uitgebreid opvolgen. Deze analyse volgt nog.

6.4 Tussentijdse uitstroom

		Aantal leerlingen
Regulier VO	Praktijkonderwijs (PrO) Vmbo-bbl/kbl Vmbo-gl/tl Havo Vwo Brugklas vmbo/havo Brugklas havo/vwo	1
Speciaal VSO	VSO richting dagbesteding niet arbeidsmatig VSO richting dagbesteding arbeidsmatig VSO arbeids-/ praktijkgericht VSO richting vmbo- bbl/kbl VSO richting vmbo- gl/tl VSO richting havo VSO richting vwo VSO brugklas vmbo/havo VSO brugklas havo/vwo	0 1 2 1 0 0 0 0 0

Berekening risicopunten

$$pUtr = \frac{Utr}{Utr + Uts} * 100 = \frac{1}{1+5} * 100 = 16,7\%$$

Waarbij geldt: pUtr = percentage tussentijdse uitstroom naar regulier onderwijs Utr = aantal leerlingen dat tussentijds naar regulier onderwijs uitstroomt Uts = aantal leerlingen dat tussentijds naar speciaal onderwijs uitstroomt.

Wanneer het percentage tussentijds naar regulier VO uitstromende leerlingen hoger of gelijk is aan 4,45%, wordt deze indicator met een voldoende beoordeeld. In dit geval is het percentage tussentijdse uitstroom naar regulier 16,7%, wat zou betekenen dat deze indicator door inspectie als voldoende wordt beschouwd.

6.5 Trendanalyse

Onderstaande tabel geeft de resultaten van de prestatieanalyse van St. Jozef- Koraal Urmond/IZEO Urmond weer van de afgelopen jaren:

Risico-indicator	16-17		17-18		18-19		19-20	
1. Einduitstroom	—	0% VO	—	14% VO	✓	56% VO	✓	56% VO
2. Bestemming-IQ	—	6,7-3,6=3,1*	✓	8,4-4=4,4	✓	7,3-4=3,3	✓	7,44-4=3,44
3. Bestendiging	✓	75%	—	33,3%	n.v.t.		n.v.t.	
4. Tussentijds uit	—	0% regulier	—	0% regulier	✓	20% regulier	✓	20% regulier
Risicopunten	8		5		max. 2		max. 2	

*gem. uitstroompunt – gem. IQ punt = risicopunt

De tabel laat zien dat afdeling Koraal Urmond/IZEO Urmond vergeleken met de afgelopen jaren in meerdere mate kan voldoen aan de normen die inspectie stelt aan VSO's die niet zijn verbonden aan een behandelinstelling. Alle risico-indicators (alleen over bestendiging kan nog niets worden gezegd op moment van schrijven) scoren in 2019-2020 wederom voldoende. Dit werd bevestigd door het inspectieonderzoek in oktober/november 2019, waaruit ook geen risico's naar voren zijn gekomen. Dat betekent dat de leerlingen ondanks hun zeer specifieke kenmerken en onderwijssetting in voldoende mate uitstromen naar vervolgonderwijs en regulier voortgezet onderwijs en tevens uitstromen naar bestemmingen die passen bij hun cognitieve capaciteiten.

Het gemiddeld IQ-punt blijft over de verschillende jaren ongeveer gelijk; de meeste leerlingen hebben cognitieve capaciteiten op moeilijk lerend niveau en vallen in IQ- categorie 70 - 79. Het gemiddeld uitstroompunt is ongeveer gelijk gebleven met afgelopen jaar. De komende jaren zullen ons leren of deze leerlingen hier ook bestendigen en waar ze na het afronden van deze opleiding terecht komen.

Vergeleken met de afgelopen jaren waren er in 2018-2019 en 2019-2020 in verhouding meer einduitstromers. Hiervan stroomde dit schooljaar wederom ongeveer de helft uit naar vervolgonderwijs (MBO niveau 1), ten opzichte van 0% in 16-17 en 14% in 17-18. Het feit dat er meer einduitstromers zijn, die tevens in meerdere mate naar een vervolgopleiding gaan, is te verklaren doordat er de afgelopen jaren steeds nauwer wordt samengewerkt met jobcoaches, VSV consultants van de gemeente en leerwerkbedrijven. Men merkte namelijk dat met name ZMOLK- leerlingen van 18+ na het beëindigen van onderwijs vaak in een hiaat terecht kwamen, omdat er onvoldoende aansluiting was op het vervolg. In de speciale arrangementen wordt de leerling in samenwerking met de verschillende partijen voorbereid op de arbeidsmarkt of indien mogelijk gestimuleerd tot het volgen een vervolgopleiding op MBO niveau 1, waardoor hun kansen op de arbeidsmarkt

worden vergroot. De komende jaren zullen ons leren of leerlingen hier ook bestendigen en waar ze na het afronden van de MBO niveau 1 opleiding terecht komen.

Op basis van de hierboven geschetste ontwikkeling mag voorzichtig worden geconcludeerd dat de nauwere samenwerking met enerzijds Koraal en anderzijds externe partijen zijn heeft bijgedragen aan het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs op locatie IZEO Koraal Urmond.

6.6 Conclusie prestatieanalyse VSO St. Jozef, IZEO Urmond

Wanneer we de resultaten van VSO St. Jozef, afdeling Koraal Urmond zouden vergelijken met de normen die inspectie heeft gesteld voor VSO's die niet zijn gekoppeld aan een residentiële instelling, zouden minimaal drie van de vier risico-indicators voldoende zijn, namelijk de einduitstroom, uitstroombestemming in relatie tot het IQ en tussentijdse uitstroom. Dit wil zeggen dat leerlingen uitstromen naar bestemmingen die passend zijn bij hun cognitieve capaciteiten. Het feit dat meer dan de helft van de einduitstromers naar vervolgonderwijs uitstroomt, ondanks dat de meeste leerlingen vanuit het VSO worden geplaatst, wil zeggen dat het onderwijs bij IZEO Urmond de leerlingen voldoende tot stabilisatie en ontwikkeling kan laten komen. Met name het laatste jaar is er een positieve ontwikkeling te zien met betrekking tot de indicatoren van inspectie met betrekking tot de opbrengsten van het onderwijs. Dat wil zeggen dat de verschillende ontwikkelingen, zoals de invoering van IZEO en de verbeterde samenwerkingen met betrekking tot de arbeidstoeleidendes arrangementen met gemeente en jobcoaches in belangrijke mate heeft bijgedragen aan een kwaliteitsverbetering van het onderwijs. Ondanks de complexe ondersteuningsbehoeften, de beperkte cognitieve en sociaal-emotionele mogelijkheden en de vaak minimale motivatie en minimale steun vanuit het netwerk stroomden leerlingen in 2019-2020 uit naar bestemmingen die voldoen aan de verwachtingen van Stichting Alterius.

7. Algemene conclusie opbrengsten VSO St. Jozef

In hoofdstuk 2 worden aan de hand van het waarderingskader de ontwikkelingen in 2018-2019 ten aanzien van de eigen kwaliteitsaspecten en ambities van VSO St. Jozef. In de schoolplannen wordt hier dieper op ingegaan. Enkele belangrijke speerpunten zijn de verdere ontwikkeling, vormgeving en implementatie van IZEO, het monitoren en evalueren van de opbrengsten volgens een kwaliteitszorgcyclus en ontwikkelingen op het gebied van ICT met betrekking tot uitbreiding inzet van chromebooks tijdens de lessen.

Hoofdstuk 3 geeft middels de ZIEN!VO resultaten de mate van sociale veiligheidsbeleving en sociaal-emotionele opbrengsten weer. Er worden voornamelijk problemen gezien die hun oorsprong hebben in een relatief beperkte betrokkenheid van de leerlingen, waardoor ze minder doorzettingsvermogen laten zien en minder verantwoording nemen voor hun eigen leerproces. Door de leerlingen zelf worden ook problemen in zelfvertrouwen ervaren. De sterke punten liggen bij de relatie tussen leerkrachten en leerlingen, hierbij worden nauwelijks problemen ervaren. Ook de relatie tussen leerlingen is in de meeste klassen in orde. Een veelvoorkomend probleem met betrekking tot sociale gedragscompetenties is de verstoorde verhouding tussen ruimte gevend en ruimte nemend gedrag; zo is de impulsbeheersing een algemeen zwak punt terwijl de sociale autonomie als sterk punt wordt gezien. Leerlingen beschikken over onvoldoende zelfcontrole en veerkracht. Om meer balans te krijgen in de verschillende gedragscomponenten is het aanbevolen te onderzoeken hoe de sterke gedragscompetenties, sociale autonomie en sociaal initiatief, op een positieve manier kunnen worden ingezet om de zwakkere competenties te ontwikkelen. Een

gemeenschappelijk probleem met betrekking tot de leercompetenties is het beperkte aanpakgedrag, dat voornamelijk zijn oorsprong lijkt te hebben in de beperkte betrokkenheid van de leerlingen. In sommige groepen kan echter ook beperkt zelfvertrouwen een hoofdrol spelen. Wat betreft de sociale veiligheidsbeleving valt deze binnen de acceptabele norm van de inspectie. In Urmond wordt er iets meer aantasting van de veiligheid ervaren dan in Cadier en Keer. Ondanks dat dit deels te verklaren is vanuit de licht verstandelijke beperktheid van deze doelgroep, die het onvermogen met zich meebrengt om sociale situaties te begrijpen en overzien, zouden we graag zien dat dit percentage verder daalt. Dit zullen we proberen te bewerkstelligen door nog meer nabijheid te bieden en meer traumagericht te werk gaan. Daarnaast zullen we met Koraal bespreken hoe de continuïteit in behandeling en onderwijs bevorderd kan worden.

Hoofdstuk 4 geeft de cognitieve opbrengsten weer aan de hand van de behaalde diploma's en certificaten in 2019-2020. Vanwege de corona-uitbraak en daaropvolgende maatregelen was het onmogelijk om alle kwaliteitsinstrumenten af te nemen; zo werden er geen LVS-toetsen aangeboden door CITO op het reguliere afnamemoment in april/mei. In september 2020 hebben we bij alle zittende leerlingen een nulmeting gedaan aan de hand van het nieuwe didactische volgsysteem dat we gebruiken binnen alle locaties van St. Jozef, namelijk AMN. De resultaten hiervan zullen worden opgenomen in het opbrengsten jaarverslag van 2020-2021.

Hoofdstuk 5 en 6 bevatten de prestatieanalyses, beschreven per afdeling/OKE. De volgende tabel is ook opgenomen in de geeft een samenvatting van de stand van zaken met betrekking tot de indicatoren gedurende de afgelopen drie schooljaren:

Risico-indicator	16-17		17-18		18-19		19-20	
	Icarus	Urmond	Icarus	Urmond	Icarus	Urmond	Icarus	Urmond
1. Einduitstroom	✓	—	—	✓	✓	✓	✓	✓
2. Bestemming-IQ	✓	—	✓	—	—	✓	✓	✓
3. Bestemming	✓	✓	✓	—	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
4. Tussentijds uit	—	—	✓	✓	✓	✓	✓	✓

De tabel laat zien dat de risicopunten bij VSO St. Jozef wisselend zijn, zowel per afdeling als door de jaren heen. Afdeling Koraal Urmond/IZEO Urmond lijkt de positieve ontwikkeling te hebben volgehouden, bij afdeling Icarus is te zien dat met betrekking tot uitstroom gerelateerd aan IQ een positieve ontwikkeling is. Deze ontwikkeling wordt respectievelijk met name verklaard vanuit een grotere uitstroom naar MBO niveau 1 opleidingen. Zoals al eerder vermeld zijn deze normen door inspectie gesteld voor VSO's die niet zijn gebonden aan een residentiële behandelinstelling. VSO St. Jozef kiest er echter toch voor dit risicomodel te gebruiken als benchmark, om de eigen ontwikkelingen te kunnen volgen, zich te kunnen vergelijken met andere (reguliere) VSO's en op basis daarvan eigen ambities te ontwikkelen. Een aantal van deze ambities zijn opgenomen in de betreffende hoofdstukken.

De volgende conclusies kunnen worden getrokken met betrekking tot de demografische kenmerken van de doelgroep en de resultaten in het algemeen:

- De gemiddelde verblijfsduur bij afdeling Koraal Urmond neemt toe met een half jaar ten opzichte van afgelopen jaar (1,5 jaar t.o.v. 1 jaar)
- De gemiddelde verblijfsduur (> 6 weken) bij afdeling Icarus neemt juist af met ongeveer 2,5 maand (5 maanden t.o.v. 7,5 maanden)
- Het hiaat met het regulier VO wordt groter: onze doelgroepen worden complexer, waartoe we maatregelen hebben getroffen om te kunnen blijven beantwoorden aan de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen. Een voorbeeld hiervan is het implementeren van IZEO. Op deze manier hebben we echter een speciale setting binnen het VSO gecreëerd, wat een overstap naar het regulier VO te groot maakt. Tegelijkertijd zien we dat de VO-scholen onvoldoende mee ontwikkelen in het tegemoet komen van de intensievere ondersteuningsvragen van de leerlingen als gevolg van Passend Onderwijs, maar ook van de transitie Jeugdzorg. Aan beide kanten, zowel in- als extern, zal Stichting Alterius dus een brug moeten slaan om de verbinding met de 'buitenwereld' te behouden. Dat wil zeggen; intern zal moeten worden onderzocht hoe de leerlingen vanuit de speciale setting meer geleidelijk kunnen worden voorbereid op de overstap naar het regulier V(S)O en zullen we het IZEO concept inhoudelijk moeten uitdiepen en evalueren. Extern zal moeten worden onderzocht op welke wijze we onze expertise kunnen delen met de 'buitenwereld'. Hiertoe zijn de afgelopen jaren al een aantal stappen genomen zoals het aangaan van nieuwe samenwerkingsverbanden en het openen van nieuwe IZEO- locaties (IZEO Koraal Simpelveld, Care4Kidz). Daarnaast is er onderzocht hoe we Alterius kunnen voorbereiden op de toekomst, waarin er steeds meer buiten het gebouw zal worden gewerkt.

